

ken aard ook, ligt tenslotte tusschen deze beide polen: God en de wereld.

Aan Abraham nu wordt door den Heiligen Geest in ons tekstwoord getuigenis gegeven, dat hij een vriend van God is geweest.

Hiermede wordt hem een eertitel toegekend van grootere waardij dan alle eertitels, waarmede de koningen der aarde van hun gunst doen blijken.

Abraham een vriend van God.

Hij, een nietig zondig sterveling door vriendschapshanden aan God, den Schepper des hemels en der aarde verbonden, zoodat Deze met hem omgaat als een man met zijn vriend.

Zulk een vriendschap is alleszins begeerlijk en profijtelijk.

Wie God tot Vriend heeft, mag zich verheugen in een vriendschap die alle heil verzekert voor lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid.

Immers is God de almachtige Schepper des hemels en der aarde, terwijl alles, wat Hij bezit ten dienste staat van Zijne vrienden.

Te deelen in de vriendschap Gods is tevens te bezitten een bestendig goed, dat niemand ontnemen kan, omdat God zelf onveranderlijk is in Zijn liefde tegenover Zijne vrienden.

...

Niet altijd, niet uit zichzelf, was Abraham een vriend van God.

Hij was van zichzelf een zondaar, dus van nature een vijand van God, die leefde in vervreemding van Hem!

Die vriendschap is door Abraham niet gezocht en aangeknoopt.

Zij is een bewijs van Gods zoekende liefde tot hem, en gewerkt door almachtige genade aan hem geopenbaard, en verzegeld in 't Verbond.

Van nature zoekt de mensch nóg niet de vriendschap Gods, maar die der wereld waarvan hij heil verwacht, — om evenwel bittere teleurstelling te vinden.

Alleen door hartveranderende genade van den Heiligen Geest leert de zondaar het verderfelijke inzien van de vriendschap der wereld en worden oog en hart gericht naar God als de bron van wezenlijk heil, bij Wien hij dan ook een toevlucht zoekt in leven en in sterven. Hij leert de wereld niet al wat zij geeft schade achten, waarom hij haar vijandschap gaarne trotseert, om de vriendschap Gods te blijven genieten.

Bij Abraham is dat duidelijk gebleken uit zijn geloofsdaden, waarin hij openbaarde, dat hij in God zijn heil, zijn hoogst geluk beschouwde. Gods wil te doen werd ook zijn hoogste vreugd, zijn grootste goed.

...

De vriendschap Gods, waarin Abraham deelde en genoot, is ook voor ieder onzer onmisbaar tot troost in leven en sterven.

Zij wordt aangeboden in het Woord van God niet alleen, maar ook wordt haar bezit verzekerd aan allen, die ze zoeken in den weg door God verordineerd, Gods genade omhelzen in geloof.

Is haar bezit reeds uw voorrecht?

Gewichtige vraag, welke beantwoording geen uitstel lijdt.

Wie niet een vriend van God is geworden, wordt een vijand Gods gesteld.

Een vijand Gods, iets ontzettenders is er niet. Het wil zeggen onder Zijn toorn te liggen voor tijd en eeuwigheid.

Zoo nu is aller toestand van nature, door den val in zonde.

Een vriend van God te zijn!

Dit is het oogmerk, waarmede God Zijn evangelie ons laat prediken. 't Evangelie, dat heenwijst naar Jezus Christus, Die Zichzelf gegeven heeft in den dood, opdat wij, vijanden Gods zijnde, met Hem verzoend zouden worden door den dood Zijns Zoons, en Zijne vrienden zouden worden, die in Zijn wegen wandelen.

Zoeken wij Hem, die gezegd heeft: „wie Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van den Vader”.

Door het geloof verenigd met Hem worden ook wij „vrienden Gods” genaamd, en erfgenamen van een onvergankelijk goed.

A.

D.

Mejuffrouw H. S. S. Kuyper. †

Ontstellend snel heeft Mejuffr. H. S. S. Kuyper dit leven verlaten. In het buitenland gaf deze met hart en ziel voor Nederland werkende zuiver Nederlandsche vrouw haar geest in Vaders handen. Ook dát is een bijzonderheid, welke min of meer typerend heeten kan voor dit veelzijdig leven, dat naar vele zijden en naar vele oorden open wilde staan, en — dit vermocht.

Het staat aan ons niet, hier, in déze rubriek, iets te zeggen, dat haar nagedachtenis zou willen eeren uit een oogpunt van kunst en letteren. Daarvoor is deze rubriek de aangewezen niet, mijn pen de geschikte niet.

Maar wel mogen wij hier een woord van warme erkentelijkheid uitspreken voor wat Mejuffrouw Kuyper heeft verricht voor ons kerkelijk leven in de organisatie en de leiding van den Bond van Meisjesverenigingen op Gereformeerden grondslag. O neen, voor dat werk was niet de heldenmoed noodig, dien Ds E. J. Vonckenberg gehad heeft, hij, aan wien ons volk zoo onnoemelijk veel te danken heeft in de prachtige organisatie van onze Jongelingsverenigingen op Gereformeerden grondslag. Toen Mejuffrouw Kuyper zich gaf aan de meisjes, toen kon zij profiteren van het pionierswerk, dat Ds Vonckenberg gedaan had. Veel van zijn werkplan, veel van zijn werkmethode, veel van zijn propaganda en organisatie-techniek kon Mejuffrouw Kuyper zoo maar overzien, en overnemen. Bovendien, Ds Vonckenberg begon alleen, en heeft met taai kracht en met bijzonder inzicht in de mogelijkheden van zijn tijd en zijn toekomst den last alleen gedragen, toen 't werk beginnen moest, maar Mejuffrouw Kuyper had een haag van menschen om zich heen.

Maar dit alles doet niets af van de bijzondere verdiensten, die zij voor ons volk, met name voor ons kerkelijk leven, gehad heeft. Integendeel, — het eert haar. De groote naam, dien zij 't voorrecht had te dragen, heeft nimmer haar gelokt op een geïsoleerde plaats. Ze heeft haar zeer persoonlijke aanleg, haar zeer aparten levensgang, haar vooral in de eerste, toen nog veelszins onze cultuur-armoede blootleggende, periode, zeer opvallend „Kultur-verstandnis” nimmer gebruikt tot vereenzaming, doch is met beide handen naar de anderen zich blijven wenden, zoekend naar contact in 't werk. En zoo heeft zij haar Bond gezond gemaakt en sterk. Het eigene, dat aan de eruditie van de vrouwelijke jeugd dient zichtbaar te blijven, dat heeft ze nooit verwaarloosd; m.i. droeg niet slechts het Bondsorgaan, doch ook de werkmethode van den Bond inderdaad dat speciale stempel, dat den Bond als meisjesbond diende te ijken. Maar daarnaast heeft deze Bond een werkprogramma aanvaard, dat aanstaande vrouwen en moeders van gereformeerde geboorte kon bekomen voor haar levensroeping, en voor de gezondheid van de kerken, en daardoor van ons volksleven, bijzonder veel verwachten doet.

Dat deze Bond zoo frisch is, en zoo krachtig nu, anno 1933, zegt toch wel heel wat. Er is zeer veel veranderd in ons leven, sedert dien eersten tijd, toen Mejuffrouw Kuyper ons verlegde, arme volkspubliek stom-verbaasd ontmoette bij haar spreekbeurten over een reis naar een of ander middelpunt van Europeesche, of ook Amerikaansche cultuur. Wij zijn in een paar jaar heel wat anders, „breeder”, geworden, de afstand tusschen 't plekje, waar onze wieg eens stond en andere deelen van de wereld, is voor ons allen langzamerhand veel kleiner geworden.

Maar temidden van een snel opwassend Calvinistenvolk, dat al dichter bij zijn eigen leiders is komen te staan, en veel interne afstanden heeft overwonnen, is Mejuffrouw H. S. S. Kuyper op de plaats der eer gebleven, gaarne gehuldigd door velen, heusch niet alleen door gulle gereformeerde meisjes. Wat zij oorspronkelijk door geboorte had, dat heeft zij eerst behouden, later versterkt, door eigen scheppend, blijvend werk, door eigen hand te leggen aan het groote levenswerk van „mijn Vader”.

„Mijn Vader”, — men hoort haar dat nog zeggen. Maar zulk een dochter mocht het zeggen. Want als ze zei: „mijn Vader”, dan bedoelde ze meteen: „ons aller voorganger”.

Wij hebben voor dit leven grooten eerbied en blijven er ook om kerkelijke redenen, dankbaar voor.

K. S.

Ds Berkhoff over het woord „tempel”.

We meldten den uitgang van Ds Berkhoff uit de Chr. Geref. Kerk en zijn overgang naar de Herv. Kerk. We zeiden er niet veel van: de sprong is wel zoo groot, dat het betoog van Ds Berkhoff ten bewijze van zijn stelling, dat de sprong eigenlijk heelemaal geen sprong, maar een volmaakte daad-van-rust was, ons weinig indruk scheen te zullen maken.

Even glimlachten we, toen we lazen, hoe Ds Berkhoff het woord „tempel” afleidde van een Latijnsch werkwoord, dat „turen” zou beteekenen: waarmee dan dat „turen” (naar de wolken) als de daad der (advents)gemeente zou zijn gedemonstreerd (uit de taal der heidenen, wel te verstaan). We ontvingen van Dr G. J. D. Aalders daarover dit stukje:

In „De Standaard” van Dinsdag 3 October j.l. komt een stukje voor over het toetreden van Ds A. M. Berkhoff tot de Ned. Herv. Kerk, ontleend aan een vraaggesprek, dat het „Friesch Dagblad” met genoemden predikant had.

Het ligt niet in mijn bedoeling, om op de daar aangevoerde zaken in te gaan, doch op één passage uit het interview wil ik toch even wijzen.

Ds Berkhoff zeide daarin het volgende: „Gelijk echter Simeon met allen, „die de verlossing te Jeruzalem verwachtten”, bleven opgaan naar den tempel Gods, hoezeer ook gedeformeerd, om er, zooals het woord „tempel” (tu emplum van tuere = turen) uitdrukt, den Christus Gods te verwachten, zoo wenschte de echte

adventchristen het contact te behouden met de Kerk Gods om, haar mede toeberedend voor dien grooten Dag, den Heere Jezus op de wolken te verwachten”.

Met meer dan gewone verbazing heb ik de verklaring van het woord „tempel” gelezen.

Dat Ds B. de afleiding ervan niet weet, neem ik hem niet kwalijk, doch dat hij er dan toch maar één op den gis af geeft, ja er zelfs een heele beschouwing op grondt, dat is wel heel erg.

„Tempel” komt van het Latijnsche woord templum, welk woord komt van een wortel, die beteekent: afsnijden, afbakenen. Oorspronkelijk beduidde het de ruimte, die de Romeinsche augur (vogelwiche-laar) aan den hemel en op de aarde met zijn staf afbakende, waar binnen hij de vlucht der vogels waarnam, om daaruit op te maken of de voortteekens gunstig of ongunstig waren. Later wordt dan iedere heilige ruimte templum genoemd en zoo ontwikkelt zich daaruit verder de beteekenis van: heiligdom, tempel.

Het woord heeft dus met tuere (bedoeld is waarschijnlijk tueri) niets te maken.

Ieder Latijnsch woordenboek, dat op de hoogte van den tijd is, kan Ds Berkhoff de juiste verklaring geven.

Tot zoover Dr Aalders.

Ook „De Weeker” las wat Ds Berkhoff schreef, en vermeerde toen het aantal taalvernünftigheden met één: het blad kwam zoo te zeggen: turen, turen, tureluursch. Waarmee de zaak was afgedaan.

Hierboven evenwel vinden onze lezers een argument.

Overigens kent de bijbel het woord tempel niet, want het is nóch Grieksch, nóch Hebreeuwsch.

K. S.

„Punten van overeenkomst”. (I).

Onlangs had ik het genoegen, voor een vergadering te spreken over het onderwerp: Christus in de heilige geschiedenis. Thema der rede was ongeveer hetzelfde, als wat ik eens in „De Reformatie” vluchtig aanduidde in een drietal hoofdartikelen, ter besluiting van een jaargang, over het onderwerp: „Iets over de eenheid der „Heilsgeschiedenis” in verband met onze prediking” (met name over de z.g. „historische stoffen”, nrs 50, 51, 52 v. d. 11en jaargang).

In die causerie werd dus wederom als eisch van de Gereformeerde gedachte gesteld, dat men de prediking over historische stoffen niet zou maken tot een verkondiging van den mensch, doch van den Christus. Want Christus was immer „in” de heilige geschiedenis. Hij was er overal, in het Oude en in het Nieuwe Testament. Op welke wijze Hij dat was en is, dat zijn vragen, die hier nu verder niet ter zake doen. Genoeg zij, eraan te herinneren, dat vastgehouden werd aan de gedachte: dat ook in onze prediking over de „historische stoffen” van het Oude Testament de Christus viel te verkondigen, en niet de vrome mensch, en niet de bevinding, en niet de ervaring van de vromen in datgene, wat zij met die zeer bepaalde personen, die in het bijbelsch bericht optreden, gemeen hebben. Immers, die speciale personen hebben slechts daarom (in onderscheiding van duizenden anderen, die „eenzelfde” drama van strijd en zegepraal hebben doorleefd als zij) een plaats gekregen in het bijbelsch bericht, omdat God door hen, en in hen, en in hun tijd, iets gewerkt heeft, waardoor zij „onderscheiden” waren van al die anderen. Iets, dat voor hén alléén was, iets, dat hén alléén opgelegd werd. Iets, dat bij hén speciaal is, iets dat in de „kerk” niet generaal, doch individueel is, omdat elk oogeblik van den „dag des HEEREN” zijn eigen werk en zijn eigen plaats en zijn eigen speciale dag-verrichting heeft in den „dag des Heeren”, welke dag, zoo men weet, vele eeuwen doorloopt: hij is er immers van den „nachtend-stand” van het intreden der genade, tot aan de wederkomst van Christus toe. Slechts in zooverre dat speciale beteekenis had voor de volgende eeuwen, werd het opgeteekend.

De vergadering, bovenbedoeld, werd, dank zij de aanwezigheid van vele tot bespreking bereide hoorders, tegen het einde zeer interessant; immers, bij de volgende bespreking kwam er gelegenheid, op sommige dingen nog dieper in te gaan.

En nu ben ik zoo ongeveer, waar ik wezen wil.

Eén der sprekers toch bracht vragenderwijs het punt ter sprake van het aanwijzen, in de prediking, van „punten van overeenkomst” tusschen „bijbelheiligen” en Christus.

Men voelt, bij eenig nadenken, wel, waar de spreker heen wilde, en waar de moeilijkheid lag. Vooral ook, hoe men er in de practijk toe komt, een punt als dit aan de orde te stellen.

Want, wat dit laatste betreft: heel de vergadering was het er vrijwel over eens, dat óók de prediking over historische stoffen Christusprediking moet zijn. Dat men niet na het verhaal te hebben oververteld, altijd maar weer moet terugkeeren tot de vrome ziel. Als ik b.v. deze week in een niet-Gereformeerd blad lees, hoe, nota bene, de „diepe slaap”, dat bekende openbarings-middel Gods uit het Oude Testament, welke „diepe slaap” met geweld, en heelemaal niet door de schuld of de zwakheid van Abraham eens (blijkens Gen. 15) op Abraham „viel”, en die hem geschikt maken moest voor het ontvangen der in Genesis 15 beschreven Godsopenbaring, hoe, nog eens, die „diepe

slaap” v...
tatie”, ge...
ten ont...
middel in...
met datge...
kan, dan...
om, doch...
mers daa...
hams gee...
schrik en...
door mijn...
in die „a...
kan „ont...
zins(!) ga...
is of buit...
heb met...
gehoort...
zekeren...
mede „H...
langen da...
altaar, wa...
maar was...
maar ik v...
die de Ge...
de, — de...
immers „c...
weer ond...
Want B...
zielsdepre...
openbarin...
was, dien...
Gods Wo...
gehoorte...
Woord...
offervlees...
meer, en...
een nieuw...
meer heb...
zoo veel ee...
ik zie, hoe...
ciaal kw...
haald b...
in de gans...
zijn dienst...
een reeks...
van de ke...
Paulus van...
de zeer a...
hém volge...
voor ons...
zelf te voe...
Ook Paulu...
alléén...
rings-ontva...
ander, en...
Kijk, te...
bijbelsche...
dat het an...
eerste de...
geloovigen...
was bereis...
daarin op...
ham als...
VADER te...
mag word...
eenmaal v...
zinsverban...
maar ook...
zondig, als...
van KIND...
ondervinde...
daarop, dr...
in het ker...
noodig. Ik...
vader en i...
En dan is...
ziels-depre...
als een he...
dat „hemel...
Woord-ove...
mechanisch...
Dan word...
kweekte la...
VADER d...
dere span...
dat ik nu...
plukken m...
Zondag he...
terwijl ik...
doet in ker...
belijdenisse...
menschelijk...
mijn vader...
man lijden...
heel veel g...
thans wel...
bestel tot...
niet verzo...
gesmoorde...
wat hun va...
En precis...
van den ap...
teeren, wa...
beschikking...
Paulus, e...
één keer...
droeg, die...
lukkig niet...
mij, en voor